

שְׁהַי בְּאוֹתָהּ שְׁעָה שֶׁהִתְקַלְלָה
הָאָרֶץ בְּחַטָּאוֹ שֶׁל אָדָם, נִתְּנָה
רְשׁוּת שִׁשְׁלֹט עָלֶיהָ אוֹתוֹ הַנְּחָשׁ
הַרְעָה, שֶׁהוּא מְשַׁחֵת אֶת הָעוֹלָם
וּמְשַׁמֵּד אֶת בְּנֵי הָעוֹלָם. מֵאוֹתוֹ
יוֹם שֶׁהִקְרִיב נֹחַ קָרְבָּן וְהָרִיחַ
הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אוֹתוֹ, נִתְּנָה
רְשׁוּת לָאָרֶץ לְצַאת מִתַּחַת אוֹתוֹ
הַנְּחָשׁ וּיִצְאֶה מִשְׁמַאֲתָהּ. וְלִכֵּן
מְקַרְבִּים יִשְׂרָאֵל קָרְבָּן לַקְדוֹשׁ-
בְּרוּךְ הוּא, כְּדֵי לְהַאִיר פְּנֵי
הָאָרֶץ.

הַשְׁלֵמָה מִהַשְׁמֹמֹת (סימן יג)
עוֹד פֶּתַח אוֹתוֹ תִּינוּק וְאָמַר, (שיר
הַשִּׁירִים א) לְרִיחַ שְׁמָנִיךָ טוֹבִים,
לְרִיחַ מִי? אֵלֶּא יֵשׁ רִיחַ וְיֵשׁ רִיחַ,
רִיחַ הַקָּרְבָּן וְרִיחַ הַקְּטֹרֶת. רִיחַ
הַקָּרְבָּן מְקַרֵּב וּמִיַּחַד כֹּל אוֹתָם
שְׁבֻטִים שֶׁל הַיֵּכֶל בֵּית דָּוִד, וְרִיחַ
הַקְּטֹרֶת מְקַרֵּב וּמִיַּחַד וּמֵאִיר
אוֹתָם גֵּרוֹת עֲלִיוֹנִים נִהְרֹת
אֶפְרָסִמוֹן וְך.

וְעַל זֶה הָיוּ שְׁנֵי מִזְבְּחוֹת - מִזְבַּח
הַקְּטֹרֶת וּמִזְבַּח הָעוֹלָה. מִזְבַּח
הַקְּטֹרֶת הוּא פְּנִימִי, מִזְבַּח
הָעוֹלָה הוּא חִיצוֹנִי. רִיחַ מִזְבַּח
הָעוֹלָה מִתְקִין לְהַאִיר מְנוֹרוֹת
תְּחִתּוֹנוֹת, רִיחַ מִזְבַּח הַקְּטֹרֶת
מִתְקִין לְהַאִיר מְנוֹרוֹת עֲלִיוֹנוֹת.
וְעַל זֶה לְרִיחַ שְׁמָנִיךָ טוֹבִים,
לְרִיחַ שֶׁל אוֹתָהּ הַקְּטֹרֶת, שְׁמָנִיךָ
טוֹבִים.

בֵּא רֵאָה שְׁתֵּי מִזְבְּחוֹת הֵן מִזְבַּח
פְּנִימִי לְמַעְלָה מִזְבַּח חִיצוֹן
לְמַטָּה. מִזְבַּח הַפְּנִימִי הוּא שְׁלֵם.
וְזֶהוּ שְׁכָתוּב הַמִּזְבְּחָהּ, בְּתוֹסֶפֶת
ה"א, וְכָף הוּא בְּכֹל מְקוֹם.
וּמִזְבַּח הַחִיצוֹן הוּא חֶסֶר ה"א,
כְּמוֹ נֶעְרָה, נֶעַר חֶסֶר ה'. נִמְצָא
שֶׁמֶהֱתַעֲוֹרוֹת הַמִּזְבְּחִים (הַחִיצוֹן) שֶׁל
מִטָּה מִתְעוֹרֵר מִזְבַּח הַפְּנִימִי שֶׁל
מַעְלָה, וּבִמְהַ מִתְעוֹרֵר? בְּרִיחַ
[שְׁמַהֲתַעֲוֹרוֹת מִזְבַּח הַחִיצוֹן שֶׁל מִטָּה מִתְעוֹרֵר

שְׁעַתָּא דְאַתְלִטְיָא אַרְעָא בְּחוּבָא דְאָדָם.
אַתְיִיחֵיב רְשׁוֹ לְשִׁלְטָאָה עָלֶיהָ הֵהוּא חוּיָא
בִּישָׂא דְאִיהוּ מִחְבְּלָא דְעִלְמָא וְשָׂצִי בְּנֵי
עִלְמָא. מַהֵהוּא יוּמָא דְקָרִיב נֹחַ קָרְבָּנָא, וְאַרְח
לִיה קְדָשָׁא בְרִיךְ הוּא, אַתְיִיחֵיב רְשׁוֹ לְאַרְעָא
לְנִפְקָא מִתַּחַת הֵהוּא נְחָשׁ וְנִפְקָא מִמְסַאָבָא.
וְעַל דָּא מְקַרִּיבִין יִשְׂרָאֵל קָרְבָּנָא לְקוּדְשָׁא
בְרִיךְ הוּא בְּגִין לְאַנְהָרָא אִפִּי אַרְעָא.

הַשְׁלֵמָה מִהַשְׁמֹמֹת (סימן יג)

עוֹד פֶּתַח הֵהוּא יְנוּקָא וְאָמַר (שיר הַשִּׁירִים א') לְרִיחַ
שְׁמָנִיךָ טוֹבִים. לְרִיחַ מָאן, אֵלֶּא אִית
רִיחַ וְאִית רִיחַ. רִיחַ הַקָּרְבָּן וְרִיחַ הַקְּטֹרֶת.
רִיחַ הַקָּרְבָּן מְקַרֵּב וּמִיַּחַד כֹּל אִינוֹן שְׁבֻטִיָּא
דְּהִיכְלָא דְבֵית דָּוִד וְרִיחַ הַקְּטֹרֶת מְקַרֵּב
וּמִיַּחַד וְאַנְהָרִי אִינוֹן בּוֹצִינִין עֲלֵאִין נְהָרִי
אֶפְרָסִמוֹנָא דְכָנָא.

וְעַל דָּא תְרִין מְדַבְּחִין הִיוּ, מִזְבַּח הַקְּטֹרֶת
וּמִזְבַּח הָעוֹלָה מִזְבַּח הַקְּטֹרֶת אִיהוּ
פְּנִימָאָה מִזְבַּח הָעוֹלָה אִיהוּ לְבַר. רִיחַ מִזְבַּח
הָעוֹלָה מִתְקִין לְאַנְהָרָא בּוֹצִינִין תְּתַאִין, רִיחַ
מִזְבַּח הַקְּטֹרֶת מִתְקִין לְאַנְהָרָא בּוֹצִינִין
עֲלֵאִין. וְעַל דָּא לְרִיחַ שְׁמָנִיךָ טוֹבִים לְרִיחַ
דְּהֵהוּא קְטֹרֶת שְׁמָנִיךָ טוֹבִים.

בֵּא וְרֵאָה שְׁתֵּי מִזְבְּחוֹת הֵן מִזְבַּח פְּנִימִי
לְעִילָא מִזְבַּח חִיצוֹן לְתַתָּא. מִזְבַּח
הַפְּנִימִי הוּא שְׁלֵם וְזֶהוּ דְכָתִיב הַמִּזְבְּחָהּ
בְּתוֹסֶפֶת ה"א וְכָף הוּא בְּכֹל מְקוֹם. וּמִזְבַּח
הַחִיצוֹן הוּא חֶסֶר ה"א כְּמוֹ נֶעְרָה נֶעַר חֶסֶר
ה' אֲשֶׁתְּכֹח דְּמֵאֲתַעֲרוּתָא דְּמִזְבְּחִים (ס"א חִיצוֹן) שֶׁל
מִטָּה אֲתַעֲרֵר מִזְבַּח הַפְּנִימִי שֶׁל מַעְלָה וּבִמְהַ
אֲתַעֲרֵר בְּרִיחַ (ס"א דְּמֵאֲתַעֲרוּתָא דְּמִזְבְּחִים חִיצוֹן) שֶׁל מִטָּה אֲתַעֲרֵר
מִזְבַּח הַחִיצוֹן שֶׁל מַעְלָה וּבִמְהַ אֲתַעֲרֵר בְּרִיחַ הַקְּטֹרֶת שֶׁל
מִזְבַּח הַפְּנִימִי שֶׁל מִטָּה אֲתַעֲרֵר מִזְבַּח הַפְּנִימִי שֶׁל מַעְלָה, וּבִמְהַ אֲתַעֲרֵר בְּרִיחַ

מזבוח החיצון של מעלה, ובמה מתעורר? ברים הקרבנות. וברים הקמרת של מזבוח הפנימי של מטה מתעורר מזבוח הפנימי של מעלה, ובמה מתעורר? ברים הקמרת. ועל זה הקטרת של מטה. ועל זה (שם) לריח שמניך טובים, אותם גרות מאירים נוצצים. פתוב פאן טובים, וכתוב שם (בראשית א) וירא אלהים את האור כי טוב: ע"כ מההשמטות.

אמר רבי חזקיה, לפה הוא, והוא [וזה היה תלוי עד שעמדו ישראל על הר סיני. אמר רבי ייסא, הקדוש ברוך הוא הקטין את הלבנה ושלט אותו הנחש, אבל משום חטאו של אדם התקללה כדי לקלל את העולם. באותו יום [שתנה התורה] יצאה הארץ מאותה קללה ועמדה הלבנה באותה גריעות, פרט לשעה שקרבנות נמצאו בעולם וישראל יושבים על ארצם.

אמר רבי ייסא לאותו תינוק, מה שמך? אמר לו, אבא. אמר לו, אבא תהיה בכל, בחכמה ובשנים. קרא עליו (משלי כג) ישמח אביך ואמך ותגל יולדתך.

אמר רבי חזקיה, עתיד הקדוש ברוך הוא להעביר רוח הטמאה מהעולם, כמו [שנאמר] שכתוב (זכריה יג) ואת רוח הטמאה אעביר מן הארץ, וכתוב (ישעיה כה) בלע המות לנצח ומחה ה' אלהים דמעה מעל כל פנים וחרפת עמו יסיר מעל כל הארץ פי ה' דבר.

ועתיד הקדוש ברוך הוא להאיר את הלבנה ולהוציאה מהחשך משום אותו נחש הרע, כמו שכתוב (שם ל) והיה אור הלבנה כאור החמה ואור החמה יהיה שבעתים כאור שבעת הימים. איזה אור? אותו האור שגנזו הקדוש ברוך הוא במעשה בראשית.

ויברך אלהים את נח ואת בניו

הקמרת. ועל דא) הקטרת של מטה. ועל דא (שיר השירים א) לריח שמניך טובים אינון בוצינין נהרין ונציצין. פתיב הכא טובים וכתוב התם (בראשית א) וירא אלהים את האור כי טוב: (עד כאן מההשמטות)

אמר רבי חזקיה יאות הוא (והיא) והאי הוה תלי עד דקיימו ישראל על טורא דסיני. אמר רבי ייסא קדשא בריך הוא אזעיר לה לסיהרא ושלטא ההוא נחש, אבל בגין חובא דאדם אתלטייא בגין למילט עלמא. בההוא יומא (דאתנייבת אורייתא) נפקת ארעא מההיא קללה וקיימא סיהרא בההיא גריעותא, פר פשעתא דקורבניא אשתפחו בעלמא וישראל יתבין על ארעהון.

אמר רבי ייסא לההוא ינוקא מה שמך, אמר ליה אבא. אמר ליה אבא תהא בכלא בחכמה ובשנים. קרא עליה (משלי כג) ישמח אביך ואמך ותגל יולדתך.

אמר רבי חזקיה זמין קדשא בריך הוא לאעברא רוח מסאבא מן עלמא כמה (ד"א ל"ג דאתמר) דכתיב, ואת רוח הטמאה אעביר מן הארץ. וכתיב, (ישעיה כה) בלע המות לנצח ומחה יי אלהים דמעה מעל כל פנים וחרפת עמו יסיר מעל כל הארץ פי יי דבר. וזמין קדשא בריך הוא לאנהרא לסיהרא ולאפקא לה מחשוכא בגין ההוא חויה בישא. כמה דכתיב, (ישעיה ל) והיה אור הלבנה כאור החמה ואור החמה יהיה שבעתים כאור שבעת הימים. מאי אור, ההוא אור דגניז ליה קדשא בריך הוא בעובדא דבראשית:

ויברך אלהים את נח ואת בניו ויאמר להם פרו ורבו וגו'. רבי אבא